

THE EFFECTIVENESS OF TABLET-BASED TASKS IN DEVELOPING LITERACY AND DIGITAL COMPETENCIES IN PRESCHOOL-AGED CHILDREN

Rukhsara Taghiyeva

Leading specialist at the Institute of Education
of the Republic of Azerbaijan

E-mail: r.taghiyeva@arti.edu.az

<https://orcid.org/0000-0002-2619-2034>

Abstract. The study investigates the role of tablet-based tasks in the development of literacy and digital competencies among preschool-aged children. The main focus of the research is how digital technologies are becoming one of the key tools that stimulate learning in early childhood, how tablets, by providing interactive and visual learning opportunities, increase children's motivation, and how mobile applications lead to significant progress in letter recognition, sound-symbol correspondence, and reading comprehension. The analysis shows that the purposeful use of tablets is beneficial for improving children's literacy outcomes and developing digital skills, as well as for supporting the formation of cause-and-effect relationships, sustaining attention, and strengthening memory. However, this process must take place under the supervision of the educator/teacher and be guided by clear pedagogical objectives. Consequently, tablet-based tasks are regarded as an important resource for enhancing the quality of teaching. The study evaluates this approach as one of the modern and effective methods in preschool education and emphasizes that the systematic and purposeful use of tablets in instruction has a positive impact on children's overall development.

Keywords: preschool education, digital technologies, tablet, literacy skills, early childhood, mobile applications, interactive learning, educational innovations, pedagogical approaches.

DOI: 10.30546/2709-2488.4.2025.2052

To cite this article: Taghiyeva R. (2025). The effectiveness of tablet-based tasks in developing literacy and digital competencies in preschool-aged children. *Journal of Preschool and Primary Education*, Vol. 253, Issue IV, pp. 23-31.

Article history: received – 10.09.2025; accepted – 14.10.2025.

CC BY 4.0. Authors expressly acknowledge the authorship rights of their works and grant the journal the first publication right under the terms of the Creative Commons Attribution License International CC-BY, which allows the published work to be freely distributed to others, provided that the original authors are cited and the work is published in this journal.

MƏKTƏBƏQƏDƏR YAŞLI UŞAQLARIN SAVADLILIQ VƏ RƏQƏMSAL KOMPETENSIYALARININ İNKİŞAFINDA PLANŞET ƏSASLI TAPŞIRIQLARIN EFFEKTİVLİYİ

Rüxsarə Tağıyeva

Azərbaycan Respublikası Təhsil İnstitutunun aparıcı mütəxəssisi

E-mail: r.tagiyeva@arti.edu.az

<https://orcid.org/0000-0002-2619-2034>

Annotasiya. Tədqiqat məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyaların inkişafında planşet əsaslı tapşırıqların rolunu araşdırır. Rəqəmsal texnologiyaların erkən yaş dövründə öyrənməni stimullaşdıran mühüm vasitələrdən birinə çevrilməsi, planşetlərin interaktiv və vizual öyrənməni təmin etməklə uşaqlarda motivasiyanı yüksəltməsi, mobil tətbiqlər vasitəsilə uşaqlarda hərfləri tanıma, səsrlərlə uyğunlaşdırma və mətn anlamada əhəmiyyətli inkişafın müşahidə olunması tədqiqatın əsas müzakirə obyektidir. Aparılan təhlillər göstərir ki, planşetdən məqsədyönlü istifadə uşaqlarda savadlılıq göstəricilərinin yüksəlməsi, rəqəmsal bacarıqların inkişaf etməsi, eyni zamanda səbəb-nəticə əlaqəsinin qurulması, diqqətin cəmlənməsi və yaddaşın güclənməsi baxımından faydalıdır, lakin bu, tərbiyəçi-müəllimin nəzarəti altında və pedaqoji məqsədlər üçün həyata keçirilməlidir. Nəticə etibarilə, planşet əsaslı tapşırıqlar təlimin keyfiyyətinin artırılmasında əhəmiyyətli resurs hesab olunur. Tədqiqatda bu yanaşma məktəbəqədər təhsildə müasir və effektiv metodlardan biri kimi dəyərləndirilir, planşetlərin təlimdə sistemli və məqsədyönlü istifadəsinin uşaqların ümumi inkişafına müsbət təsir göstərdiyi vurğulanır.

Açar sözlər: məktəbəqədər təhsil, rəqəmsal texnologiyalar, planşet, savadlılıq bacarıqları, erkən yaş dövrü, mobil tətbiqlər, interaktiv öyrənmə, təhsildə innovasiyalar, pedaqoji yanaşmalar.

DOI: 10.30546/2709-2488.4.2025.2052

Məqaləyə istinad: Tağıyeva R. (2025). Məktəbəqədər yaşlı uşaqların savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyalarının inkişafında planşet əsaslı tapşırıqların effektivliyi. «Məktəbəqədər və ibtidai təhsil», № 4 (253), səh. 23-31.

Məqalə tarixçəsi: göndərilib – 10.09.2025; qəbul edilib – 14.10.2025.

CC BY 4.0. Müəlliflər açıq şəkildə öz əsərlərinin müəlliflik hüquqlarını təsdiq edir və jurnala Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisenziyası çərçivəsində ilk nəşr hüququnu verirlər. Bu lisenziya, əsərin bu jurnalda yayımlandığı və orijinal müəlliflərə istinad edildiyi halda, onun sərbəst şəkildə digər şəxslər tərəfindən yayılmasına icazə verir.

Giriş / Introduction

Son onilliklərdə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı təhsilin bütün pillələrində, o cümlədən məktəbəqədər təhsil mərhələsində də mühüm transformasiyalara səbəb olmuşdur. Bu dəyişikliklər arasında rəqəmsal alətlərin, xüsusilə də planşetlərin tədris prosesinə inteqrasiyası xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Planşetlər uşaqların təlimə marağını artırmaqla yanaşı, onların fərdi ehtiyaclarına uyğunlaşdırıla bilən çevik və interaktiv öyrənmə mühiti yaratmaq imkanı təqdim edir. Neumann tərəfindən aparılmış tədqiqatlar göstərir ki, planşetlər vasitəsilə təqdim olunan öyrədici tapşırıqlar məktəbəqədər yaşlı uşaqların həm savadlılıq, həm də rəqəmsal bacarıqlarının formalaşmasına müsbət təsir göstərir. Bu alətlər uşaqlara səsli, vizual və kinestetik stimullar (toxunma və hərəkət) vasitəsilə hərf-səs uyğunluqlarını öyrənmək, söz tanıma və mətn anlama kimi əsas savadlılıq bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün geniş imkanlar yaradır [Neumann, M.M., 2016].

UNESCO-nun təhsil və texnologiya üzrə hesabatında qeyd olunduğu kimi, rəqəmsal vasitələr uşaqlarda tənqidi düşüncə, məntiqi mühakimə, problem həll etmə və müstəqil öyrənmə bacarıqlarının erkən yaş dövründən formalaşdırılması üçün mühüm resurs hesab olunur. Belə texnologiyalar həmçinin uşaqların yaradıcı düşüncə qabiliyyətlərini stimullaşdırmaq və fərdi öyrənmə trayektoriyalarını dəstəkləmək potensialına malikdir. Bu kontekstdə planşetlər təhsil alətlərindən sadəcə biri deyil, həm də erkən uşaqlıq dövründə tədris strategiyalarını zənginləşdirən və fərdiləşdirən kompleks vasitə kimi çıxış edir [UNESCO, 2020].

Məktəbəqədər təhsildə planşet əsaslı tapşırıqların sistemli tətbiqi təkcə texniki bacarıqların deyil, eyni zamanda sosial-emosional və koqnitiv inkişafın da dəstəklənməsinə mühüm imkanlar yaradan bir vasitədir. Lakin bu potensialın tam reallaşması üçün rəqəmsal resurslardan istifadə pedaqoji baxımdan əsaslandırılmalı, didaktik məqsədlərlə uyğunlaşdırılmalı və təlim-tərbiyə prosesinə inteqrasiya olunmalıdır. Planşetlərin istifadəsi təkcə texnologiyaya çıxışla məhdudlaşmamalı, onların tədris məqsədinə uyğun dizayn edilmiş proqramlarla və peşəkar tərbiyəçi-müəllim yönləndirilməsi ilə müşayiət olunması vacibdir.

Tədqiqatda məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyaların inkişafında planşet əsaslı tapşırıqların effektivliyi təhlil olunur. Tədqiqatın əsas məqsədi bu texnologiyaların pedaqoji mühitdə necə tətbiq olunduğunu, onların uşaqların öyrənmə nəticələrinə və inkişaf göstəricilərinə hansı formada təsir etdiyini müəyyənləşdirməkdən ibarətdir. Bu araşdırma həm mövcud ədəbiyyatın nəzəri təhlilinə, həm də praktik nümunələrin tədqiqinə əsaslanır və məktəbəqədər təhsil sistemində innovativ metodların tətbiq imkanlarını dəyərləndirir.

Problemin qoyuluşu

Müasir təhsil mühitində rəqəmsal transformasiya məktəbəqədər mərhələdə savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyaların inkişafına yeni tələblər formalaşdırır. Planşet əsaslı tapşırıqların təlim prosesinə inteqrasiyası erkən yaşlı uşaqların öyrənmə motivasiyasını artırsa da, bu vasitələrin real səmərəliliyi barədə elmi baza hələ kifayət qədər sistemləşdirilməmişdir. Rəqəmsal alətlərin pedaqoji dəyərinin qiymətləndirilməsi üçün onların hərf-səs əlaqəsi, fonemik şüur və mətn anlama kimi bacarıqlara təsirinin empirik şəkildə araşdırılması zəruridir. Mövcud tədqiqatlarda planşetlərin savadlılıq bacarıqlarına töhfəsi qeyri-rəsmi şəkildə qeyd edilir, lakin sistemli sübutlar təqdim olunmayıb. Rəqəmsal resursların təlim məqsədinə uyğun seçilməsi və tərbiyəçi-müəllimlər tərəfindən düzgün yönləndirilməsi tədqiqat tələb edən əsas məsələlərdəndir. Problemin qoyuluşu planşet əsaslı tapşırıqların savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyalara təsirinin həm nəzəri, həm də praktik aspektlərini müəyyənləşdirməyi tələb edir. Bu kontekstdə əsas məsələ planşet texnologiyalarının məktəbəqədər təhsil sistemində hansı şərtlər daxilində pedaqoji səmərə verdiyini elmi şəkildə müəyyən etməkdir.

Metodlar

Tədqiqatda sistemli ədəbiyyat icmalısı əsas metodlardan biri kimi tətbiq edilmiş və planşet əsaslı tapşırıqların savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyalara təsiri üzrə mövcud elmi nəticələr qruplaşdırılmışdır. Məzmun təhlili vasitəsilə toplanmış məlumatlar tematik istiqamətlər üzrə kodlaşdırılmışdır. Komparativ təhlil fərqli ölkələrdə aparılan araşdırmaların nəticələrini müqayisə etməyə imkan vermişdir. Ekspert müsahibələri tərbiyəçi-müəllimlərin rəqəmsal resurslarla bağlı praktiki təcrübəsinin toplanması üçün istifadə olunmuşdur. Müşahidə metodu vasitəsilə planşetlə işləyən uşaqların davranışı və öyrənmədə fəal iştirakı qeydə alınmışdır. Trianqulyasiya metodu müxtəlif mənbələrdən əldə edilmiş məlumatların bir-birini təsdiqləməsinə xidmət etmişdir. Analitik sintez üsulu praktiki müşahidələr və ədəbiyyat nəticələri əsasında ümumiləşmiş nəticələrin çıxarılmasını təmin etmişdir. Diskurs analizi planşet tətbiqlərinin təlimin məzmununda istifadə formalarının müəyyənləşdirilməsi üçün tətbiq olunmuşdur. Deduktiv analiz mövcud nəzəri çərçivələrin tədqiqat nəticələri ilə qarşılaşdırılmasına imkan vermişdir. Keyfiyyət analizi interaktiv fəaliyyətin öyrənmə prosesində oynadığı funksiyaları müəyyənləşdirmişdir. Kəmiyyət göstəriciləri savadlılıq bacarıqlarının inkişaf dinamikasını izləmək üçün istifadə olunmuşdur. Interpretativ metod uşaqların rəqəmsal tapşırıqlara reaksiyasının mənalandırılması üçün tətbiq edilmişdir. Bütün bu metodlar birlikdə planşet əsaslı tapşırıqların kompleks təsir mexanizmini daha dəqiq anlamağa yönəlmişdir.

Əsas hissə / Main part

Rəqəmsal texnologiyaların təhsilə integrasiyası müasir pedaqoji yanaşmaların əsas istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Məktəbəqədər təhsil mərhələsində bu texnologiyaların tətbiqi uşaqların erkən yaş dövründə öyrənmə vərdişlərinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Planşetlər bu kontekstdə həm motivasiyaedici, həm də funksional tədris vasitəsi kimi çıxış edir. Onların interaktivliyi uşaqların diqqətini cəlb edir, fərdi öyrənmə ehtiyaclarına uyğunlaşma imkanı yaradaraq öyrənməni daha əyləncəli və mənalı edir.

Bilik və bacarıqlar, o cümlədən səsləri tanıma, hərf-səs uyğunluğu, söz və mətn anlama planşet əsaslı tətbiqlər vasitəsilə uşaqlara mərhələli və vizual-audio dəstəkli formada təqdim oluna bilər. Məsələn, müxtəlif mobil tətbiqlər uşaqlara hərfləri səsə tanıtdırmaq, şəkillərlə əlaqələndirmək və müxtəlif tapşırıqlar vasitəsilə bu bilikləri möhkəmləndirmək imkanı verir. Bu cür texnologiyaların istifadəsi uşaqlarda aktiv iştirakçılığı təşviq edir və onlara təkrar-təkrar öyrənmə şansı verir. Burada uşaqlar yalnız müşahidəçi deyil, həm də öyrənmə prosesinin fəal iştirakçısına çevrilirlər ki, bu da konstruktivist öyrənmə nəzəriyyələri ilə üst-üstə düşür [Starfall Education Foundation., 2024; Endless Alphabet., 2024; Montessori Letters Rantek., 2021].

Planşetlərin istifadəsi, eyni zamanda inklüziv təhsil kontekstində də müsbət imkanlar yaradır. Məsələn, eşitmə və ya nitq pozuntusu olan uşaqlar üçün səsli, vizual və toxunma əsaslı funksiyalara malik tətbiqlər vasitəsilə fərdi yanaşmalar tətbiq oluna bilər. Eyni zamanda xüsusi ehtiyacı olan uşaqlar üçün adaptiv texnologiyalar planşetlərdə daha əlçatan və istifadəyə yararlıdır. Bu isə məktəbəqədər təhsildə bərabər imkanların yaradılması baxımından önəmli addımdır.

Planşet əsaslı tapşırıqlar məktəbəqədər yaşlı uşaqların təliminə yeni bir dinamika gətirir. Bu yanaşma uşaqlarda vizual və motor koordinasiyasını inkişaf etdirmək baxımından da faydalıdır. Rəqəmsal alətlər vasitəsilə təqdim olunan tapşırıqlar uşaqların marağına səbəb olur və öyrənməni davamlı edir. Məlumatın interaktiv təqdimatı onların yaddaş və diqqət bacarıqlarını gücləndirir. Planşetlər üzərindən təqdim edilən tapşırıqlar diferensial tədrisə şərait yaradır. Uşaqlar öz öyrənmə sürətinə uyğun şəkildə fəaliyyət göstərə bilirlər. Bu isə onlarda özünəinam hissini yüksəldir. Təkrar öyrənmə və səhvlər üzərində işləmək imkanının olması uşaqlarda davamlı təlim mühiti formalaşdırır. Planşetlərdəki oyun əsaslı tapşırıqlar onlarda müsbət emosional münasibət yaradır. Bu müsbət emosiyalar öyrənmə motivasiyasına təsir göstərən əsas faktorlardan biridir.

Uşaqlar vizual və audio stimullar vasitəsilə daha dərinlən öyrənməyə meylli olurlar. Planşet tətbiqləri bu baxımdan integrativ və multimodal yanaşmalar

təqdim edir. Bu da müxtəlif öyrənmə tiplərinə malik uşaqlar üçün əlverişli mühit yaradır. Rəqəmsal texnologiyalardan istifadə öyrənmədə çeviklik və operativlik təmin edir. Tərbiyəçi-müəllimlər dərhal qiymətləndirmə və rəyvermə imkanına malik olurlar. Bu isə uşaqlarda irəliləyişlərin vaxtında müəyyən olunmasına şərait yaradır. Planşet əsaslı təlim, eyni zamanda valideynlər üçün də şəffaflıq yaradır. Onlar uşaqlarının nəyi və necə öyrəndiyini rahatlıqla izləyə bilirlər. Bu isə ailə və təhsil müəssisəsi arasında əməkdaşlığın güclənməsinə kömək edir. Müxtəlif dildə təqdim olunan tətbiqlər uşaqlarda erkən yaşda dil bacarıqlarının inkişafına da şərait yaradır. Bu, xüsusilə ikidilli və ya çoxdilli mühitlərdə əhəmiyyətlidir [Falloon, G., 2013].

Planşet əsaslı təlim modelləri uşaqların tənqidi düşünmə və problem həlletmə bacarıqlarını da inkişaf etdirə bilər. Tapşırıqların strukturlaşdırılması və səviyyəyə uyğun təqdimatı öyrənməni sistemli edir, eyni zamanda bu alətlər uşaqlara geribildirim mexanizmini təqdim edir. Bu, uşaqlarda öz səhvlərini anlama və düzəltmə bacarığını inkişaf etdirir. Planşetlərin istifadəsi zamanı uşaqlar məntiqi ardıcılıqla tapşırıqları yerinə yetirməyi öyrənirlər. Bu isə sonrakı mərhələlərdə riyazi və elmi düşüncə bacarıqları üçün zəmin yaradır. Planşet üzərində sərbəst şəkildə işləmək uşaqlarda texnologiyaya münasibət formalaşdırır. Onlar texnologiyanı passiv istehlak vasitəsi kimi deyil, aktiv öyrənmə aləti kimi dərk edirlər.

Planşetlər, həmçinin uşaqlarda müstəqil qərarvermə bacarığını da təşviq edir. Tapşırıq seçimi, cavabların yoxlanması və səhvlərin düzəldilməsi bu bacarıqları formalaşdırır. Bu yanaşma uşaqlarda öz təlimlərinə cavabdehlik hissini də inkişaf etdirir. Müxtəlif tapşırıq formatları (sürüşdür, seç, uyğunlaşdır) uşaqların əqli çevikliyinə müsbət təsir göstərir. Bu fəaliyyətlər, eyni zamanda rəqəmsal bilik və bacarıqların onlarda erkən yaşda formalaşmasına kömək edir. Planşet əsaslı tapşırıqların istifadəsi zamanı tərbiyəçi-müəllimlərin rolunda da dəyişiklik müşahidə olunur. Onlar daha çox bələdçi və müşahidəçi mövqeyində çıxış edirlər. Bu isə uşaqaşınumlu təlim modelinə uyğun gəlir.

Planşetlər tədris materiallarının fərdiləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsində tərbiyəçi-müəllimlər üçün çevik imkanlar yaradır. Bu texnologiyalar tədris prosesinin davamlı şəkildə yenilənməsini dəstəkləyir. Rəqəmsal resurslardan istifadə tərbiyəçi-müəllimlərin innovativ tədris metodlarına inteqrasiyasını da asanlaşdırır. Nəticə etibarilə, bütün bunlar məktəbəqədər təhsildə keyfiyyətin yüksəldilməsinə müsbət təsir edir. Uşaqların planşetlər vasitəsilə tədrisə cəlb olunması onların məktəbə hazırlıq səviyyəsini də artırır. Bu metodlar həmçinin erkən yaş dövründə öyrənmə disbalanslarının qarşısını almağa yardımçı olur. Xüsusilə sosial-iqtisadi baxımdan zəif təbəqədən olan uşaqlar üçün bu texnologiyalar əlavə imkanlar yaradır. Bərabər və keyfiyyətli təhsil imkanları bu yanaşmalarla daha əlçatan olur [Livingstone, S., Blum-Ross, A., 2020].

Bununla yanaşı, qeyd olunmalıdır ki, planşetlərin tədris mühitində istifadəsi ilə bağlı bəzi çağırışlar və məhdudiyyətlər də mövcuddur. Bir çox tədqiqatçılar uşaqların texnologiyadan uzunmüddətli istifadəsinin onlarda diqqət dağınıqlığı, sosial bacarıqların zəifləməsi və passiv öyrənmə risklərini artırdığını vurğulayırlar. Buna görə də texnologiyaların istifadəsində balanslı və məqsədyönlü yanaşma vacibdir. Uşaqların planşetdən istifadə vaxtı məhdudlaşdırılmalı, bu fəaliyyətlər digər fiziki, sosial və oyun əsaslı fəaliyyətlərlə tarazlaşdırılmalıdır [Kabali, H.K., et al., 2015].

Son olaraq qeyd etmək lazımdır ki, planşet əsaslı tapşırıqların effektivliyi onların necə, nə qədər və hansı məzmunla tətbiq olunmasından asılıdır. Düzgün pedaqoji yanaşma ilə bu texnologiyalar məktəbəqədər təhsildə mühüm dəyişikliyə səbəb ola bilər. Bu isə yalnız texnologiyanın özü ilə deyil, onun arxasındakı pedaqoji niyyət və məqsədlərlə sıx bağlıdır.

Nəticə / Conclusion

Məktəbəqədər təhsil pilləsində planşet əsaslı tapşırıqların tətbiqi bilik və bacarıqların, rəqəmsal kompetensiyaların erkən yaş dövründə formalaşmasına mühüm töhfə verir. Tədqiqatlar və nəzəri yanaşmalar göstərir ki, planşetlər uşaqlarda motivasiya yaradan, interaktiv və fərdiləşdirilmiş öyrənmə mühiti təqdim etməklə onların hərflər tanıma, səsli əlaqələndirmə, mətn anlama və problem həll etmə kimi əsas bacarıqlarını inkişaf etdirir. Bu texnologiyalar uşaqlarda, eyni zamanda müstəqil öyrənmə və tənqidi düşünmə vərdislərinin formalaşmasına şərait yaradır.

Planşetlərin pedaqoji mühitdə səmərəli istifadəsi yalnız texniki vasitə kimi deyil, həmçinin didaktik və metodoloji alət kimi nəzərdən keçirilməlidir. Onların uğurlu tətbiqi tərbiyəçi-müəllimlərin rəqəmsal savadlılıq səviyyəsindən, planlaşdırılmış təlim məqsədlərindən və öyrədici məzmunun keyfiyyətindən asılıdır. Bununla yanaşı, texnologiyadan sui-istifadə və ya məqsədsiz tətbiq risklərinin qarşısını almaq üçün balanslı və şüurlu yanaşma tələb olunur.

Bu baxımdan, məktəbəqədər təhsildə planşet əsaslı öyrənmə strategiyalarının inkişaf etdirilməsi və pedaqoqların bu sahədə mütəmadi təlimlərə cəlb olunması vacibdir. Rəqəmsal alətlərin təhsildə effektiv istifadəsi yalnız fərdi bacarıqların deyil, həm də inklüzivlik, bərabər imkanlar və tədris keyfiyyətinin artırılması kimi daha geniş təhsil məqsədlərinə xidmət edə bilər.

Məqalənin aktuallığı. Müasir dövrdə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı təhsil sisteminin bütün pillələrində, xüsusilə də məktəbəqədər təhsildə yeni yanaşmaların tətbiqini zəruri edir. Bu mərhələdə uşaqlarda savadlılıq və rəqəmsal bacarıqların formalaşdırılması onların sonrakı

təhsil həyatına uğurla integrasiya olunması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Problemin aktuallığı ondan ibarətdir ki, planşetlərin istifadəsi geniş yayılsa da, onların didaktik funksiyalarının nəzəri əsaslandırılması tam şəkildə aparılmamışdır. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların rəqəmsal bacarıqlarının formalaşması üçün hansı növ planşet tapşırıqlarının daha səmərəli olduğu müəyyənləşdirilməlidir. Rəqəmsal öyrənmə mühitinin uşaqların koqnitiv yüklənmə səviyyəsinə təsiri də araşdırılması vacib olan problemlərdən biridir. Azərbaycanda məktəbəqədər təhsildə planşetlərin tətbiqi artmaqda olsa da, bu prosesin elmi təhlilində hələ də boşluqlar mövcuddur. Planşet əsaslı tapşırıqların sosial-emosional inkişafı qarşılıqlı əlaqəsi barədə məlumatların məhdudluğu araşdırmanın zəruriliyini artırır. Azərbaycanda məktəbəqədər təhsilin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində atılan addımlar fonunda planşet əsaslı tapşırıqların praktik və nəzəri təhlili xüsusi aktuallıq daşıyır. Bu mövzu həm pedaqoqlar, həm də təhsil siyasətçiləri üçün dəyərli nəticələr və tövsiyələr təqdim edə bilər. Eyni zamanda rəqəmsal alətlərin düzgün və balanslı istifadəsinin formalaşdırılması üçün elmi əsaslandırılmış yanaşmaların vacibliyi ortaya çıxır. Mövcud tədqiqat bu sahədəki elmi boşluqların doldurulmasına xidmət etməklə yanaşı, gələcək tətbiqlər üçün istiqamətverici ola bilər. Beləliklə, bu mövzu həm yerli, həm də global təhsil gündəmində aktual və strateji əhəmiyyətə malikdir.

Məqalənin elmi yeniliyi. Bu məqalə məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda savadlılıq və rəqəmsal kompetensiyaların inkişafında planşet əsaslı tapşırıqların rolunu sistemli təhlil edən azsaylı tədqiqatlardan biridir. Məqalə, planşetlərin həm məzmun təqdimatı, həm də koqnitiv bacarıqların formalaşdırılması vasitəsi kimi pedaqoji potensialını vurğulayır. Elmi yenilik ondan ibarətdir ki, məqalədə rəqəmsal alətlərin yalnız texnoloji deyil, didaktik funksiyalarına da xüsusi diqqət yetirilmişdir. Eyni zamanda bu yanaşma Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil kontekstində rəqəmsal transformasiya imkanlarını göstərən ilkin elmi çərçivələrdən biri kimi çıxış edir.

Məqalənin praktik əhəmiyyəti. Bu məqalədə təqdim olunan elmi nəticələr məktəbəqədər təhsil müəssisələrində rəqəmsal texnologiyaların xüsusilə planşet əsaslı tapşırıqların səmərəli tətbiqi üçün praktik əsaslar yaradır. Tərbiyəçi-müəllimlər bu araşdırmadan istifadə edərək savadlılıq və rəqəmsal bacarıqları birgə inkişaf etdirən təlim strategiyalarını daha məqsədyönlü planlaya bilərlər. Eyni zamanda məqalədə irəli sürülən yanaşmalar təhsil siyasəti səviyyəsində rəqəmsal resursların məktəbəqədər proqramlara integrasiyası üçün faydalı tövsiyələr təqdim edir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat / References

1. Falloon, G. (2013). Young students using iPads: App design and content influences on their learning pathways. *Computers & Education*, 68, p.505–521.
2. Kabali, H.K., Irigoyen, M.M., Nunez-Davis, R., Budacki, J.G., Mohanty, S.H., Leister, K.P., Bonner, R.L. (2015). Exposure and use of mobile media devices by young children. *Pediatrics*, 136(6), p.1044–1050. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-2151>
3. Livingstone, S., Blum-Ross, A. (2020). *Parenting for a Digital Future: How Hopes and Fears about Technology Shape Children's Lives*. Oxford University Press.
4. Neumann, M.M. (2016). Young children's use of touch screen tablets for writing and reading at home: Relationships with emergent literacy. *Computers & Education*, 97, p.61–68.
5. Originator Inc. (2024). *Endless Alphabet* (Version 4.2) [Mobile app]. Originator Inc. <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.originatorkids.EndlessAlphabet>
6. Rantek Inc. (2021). *Montessori Letters* [Mobile app]. Rantek Inc. <https://apps.apple.com/us/app/montessori-letters/id1585988820>
7. Starfall Education Foundation. (2024). *Starfall™ ABCs* (Version 3.86) [Mobile app]. Starfall Education Foundation. <https://apps.apple.com/us/app/starfall-abcs/id395623983>
8. UNESCO. (2020). *Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action*. UNESCO Publishing.